

Wykorzystywanie utworów muzycznych

- **zawieranie pisemnych umów**

Forma pisemna wymagana jest do skutecznego przeniesienia praw autorskich lub udzielania licencji na wyłączność. Jest ona jednak rekomendowaną formą do ogółu czynności prawnych współpracujących ze sobą podmiotów.

Np. chcąc wykorzystać muzykę w grze komputerowej, niezbędne jest podpisanie z twórcą umowy o przeniesienie majątkowych praw autorskich. Przed podpisaniem umowy należy jednak sprawdzić do kogo należą majątkowe prawa do muzyki, ponieważ twórca mógł wcześniej przenieść te prawa na producenta.

Błędem jest przesyłanie skanów umów, które zostały podpisane tylko przez jedną stronę. W takiej sytuacji skany dokumentów nie mogą być zrównane z formą pisemną z punktu widzenia prawa. W przypadku utworów słowno-muzycznych konieczne jest uzyskanie oddzielnej zgody autora tekstu i kompozytora muzyki.

- **współpraca z innymi branżami**

Wykorzystanie muzyki ma służyć osiągnięciu określonego celu komercyjnego. Przed rozpoczęciem działań promocyjnych, warto zapoznać się z materiałem muzycznym, sposobem jego wykorzystania oraz właściwościami. Przed zawarciem umowy warto skonsultować się ze specjalistami w różnych dziedzin. Wytyczne, co do kształtu i formy utworu tworzonego specjalnie na potrzeby kampanii, warto wpisać do umowy (specyfikacja utworu).

- **upewnienie się przez nabywcę praw autorskich, czy artysta od którego nabywa się prawa do utworu rzeczywiście je posiada**

Dobłą praktyką jest upewnienie się przez nabywcę majątkowych praw autorskich, czy artysta, z którym zawiera się umowę posiada prawa do utworu. Jeśli utwór ma kilku współtwórców, a umowę, np. z agencją reklamową, podpisze tylko jeden z nich, to prawa autorskie nie zostaną skutecznie przeniesione. W konsekwencji nabywca praw autorskich, pomimo podpisanej umowy i zapłaty wynagrodzenia, nie będzie mógł w pełni legalnie wykorzystywać muzyki w ramach swojej działalności. Warto sprawdzić również, czy artysta ma podpisane umowy z ZAiKS-em, STOART-em, SAWP-em czy ZPAV-em.

- **zadbanie o osobiste prawa autorskie**

Pomimo skutecznego przeniesienia majątkowych praw autorskich do utworu, dobrą praktyką jest umieszczenie w umowie postanowień dotyczących wykonywania przez artystę osobistych praw autorskich do utworu, takich jak np. prawo do nienaruszalności treści i formy utworu. Artysta może jednak określić w umowie zakres

dozwolonych modyfikacji w utworze. Dzięki temu nabywca praw autorskich będzie posiadał dużo większą swobodę.

O tym, czym są osobiste prawa autorskie można przeczytać pod adresem <https://musicodex.pl/autorskie-prawa-majatkowe-a-osobiste-poznaj-roznice/>

- **zadbanie o zgodę autorów, wykonawców i producentów w przypadku wykorzystania muzyki w utworze audiowizualnym (np. w filmie)**

W przypadku wykorzystywania muzyki w utworze audiowizualnym, np. w filmie, reklamie czy grze komputerowej, należy zadbać nie tylko o prawa autorskie, ale i o prawa do artystycznych wykonań, które przysługują wykonawcom oraz prawa do fonogramu przysługujące producentowi. Nie zawsze wszystkie te prawa należą do tego samego podmiotu. Jeśli ktoś inny tworzy muzykę, ktoś inny ją wyda, a jeszcze ktoś inny ją wyprodukuje, to odpowiednią zgodę należy uzyskać od każdego podmiotu osobno.

- **zadbanie, aby w umowie zawarto konkretne pola eksploatacji**

Sposób korzystania z utworów trzeba uregulować w umowie w ramach tzw. pól eksploatacji. Niewymienione w umowie prawa pozostają przy twórcy, który nadal może nimi swobodnie rozporządzać.

Np. sprzedaż telefonów komórkowych, które mają wgrane utwory chronione jest jednocześnie powielaniem tych utworów i wprowadzaniem ich do obrotu wraz z telefonem. Na takie korzystanie z utworów producent musi mieć zezwolenie twórców, wykonawców i producentów fonogramów. Możliwość ściągnięcia przez właściciela telefonu nagrań muzycznych udostępnianych przez operatora zobowiązuje operatora do uzyskania stosownych zezwoleń „na publiczne udostępnianie utworu w taki sposób, aby każdy mógł mieć do niego dostęp w miejscu i czasie przez siebie wybranym” (art. 50 pkt. 3 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych).

- **wskazanie terytorium oraz czasu wykorzystywania**

Dobłą praktyką jest szczegółowe określenie terytorium, na jakim dany utwór będzie mógł być eksploatowany oraz czasu przez jaki utwór będzie wykorzystywany. Warto wpisać do umowy, że prawa autorskie oraz prawa wykonawcze przenoszone są bez ograniczeń terytorialnych i czasowych by zapewnić sobie swobodne wykorzystywanie muzyki.

- **zabezpieczenie się na wypadek problemów z wykonaniem umowy**

By zabezpieczyć swoje interesy, warto umieścić w umowie postanowienie dotyczące odpowiedzialności za szkody spowodowane niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem umowy. Nienależytym wykonaniem będzie np. niewykonanie umowy w terminie lub niezgodnie z wcześniejszymi ustaleniami. Winę za szkodę może ponosić sam muzyk, ale również inna osoba czy zewnętrzna okoliczność.

Można także przewidzieć karę umowną. Kara umowna nie może być jednak nadmiernie wygórowana w stosunku do wynagrodzenia muzyka za napisanie utworu.